

AMMATTILIITTO JA POHJOISMAISEN MALLIN TULEVAISUUS

järjestäytyminen ja rekrytointi

- Kriisitietoisuus.** Ammatillinen järjestäytyminen on vähentynyt Pohjoismaissa (Islantia lukuun ottamatta). Erityisen suurta jäsenkato on ollut SAK:n jäsenliitoissa (Ruotsissa vastaavan keskusjärjestön nimi on LO), ja muualla Euroopassa lasku on ollut vieläkin suurempaa. Ammattiliittojen järjestäytymisaste on siten uhattuna. Myös liittojen, joiden jäsenmäärä tilapäisesti kasvaa tai pysyy ennallaan, on tiedostettava ympäröivässä maailmassa vallitseva suuntaus. Kaikkien on oivallettava asian vakavuus.
- ◆ **Hyvä järjestäytymisaste – osa ammattiliittojen kokonaisstrategiaa.** Järjestäytymisasteen lisäämiseen tähtäävä työ on otettava osaksi kokonaisstrategiaa, jonka muita keskeisiä komponentteja ovat työehtosopimusten kattavuuden ylläpitäminen, ammatillisen koulutuksen vahvistaminen sekä työntekijöiden aseman parantaminen.
- ◆ **Jäsenvärväyksessä on käytettävä apuna ammattiliiton arvoja ja sen jäsenilleen tuottamaa hyötyä sekä ammatti-identiteettiä.** Ammattijärjestöjen jäsenvärväyskykyyn vaikuttaa kolme eri seikkaa: ammattiliiton korostamien arvojen saama tuki, jäsenyyden työntekijöille tuoma taloudellinen hyöty ja ammattijärjestön kyky vahvistaa ammatti-identiteettiä. Näitä seikkoja painotetaan eri tavoin eri aloilla ja eri ammattijärjestöissä.
- ◆ **Lisää resursseja ja parempi status ammatilliselle järjestäytymiselle.**
- ◆ Ammattijärjestöjen tulee tehostaa järjestäytymisasteen parantamiseen kohdistettuja panostuksia – ammattiliittojen johtajien on pystyttävä motivoimaan, miksi nämä muutokset ovat välttämättömiä.
  - ◆ Järjestäytymisen parissa työskentelevät tarvitsevat tukea ja ohjausta sekä koulutuksen että valmennuksen kautta.

Raportista:

Ammattiliittojen järjestäytymisaste on Pohjoismaissa korkeampi kuin muualla maailmassa. Pohjoismaiden lisäksi Euroopan maista ainoastaan Belgiassa yli puolet työntekijöistä ovat ammatillisesti järjestäytyneitä. Järjestäytymisaste on kuitenkin vähentynyt myös Pohjoismaissa. Tässä raportissa käsitellään ennen kaikkea sitä, miten järjestäytymisaste voidaan säilyttää ja miten sitä voidaan lisätä. Raportissa annetaan ehdotuksia siitä, miten ammattijärjestöt pystyvät säilyttämään vahvan asemansa ja vahvistamaan entisestään ja tukemaan siten pohjoismaisen mallin säilymistä.

Kirjoittaja: Mats Wingborg

Lataa koko raportti tästä:
tanksmedjantiden.se

- ◇ Neuvottelevat luottamushenkilöt on osallistettava muutokseen ja työ koordinoitava yhdessä paikallisten luottamushenkilöiden kanssa.
- ◇ Ammattijärjestöjen johdossa toimivien on selkeästi korostettava jäsenvärvästyön merkitystä.
- ◆ **Ammattimaisesti hoidetut värväyskampanjat.**
  - ◇ Kampanjoita ja menetelmiä on arvioitava, jotta niitä voidaan kehittää entistä paremmiksi.
  - ◇ Ammattijärjestöjen edustajille ja potentiaalisille jäsenille on järjestettävä lisää yhteisiä tapaamisia. Värväys onnistuu parhaiten kasvokkain.
- ◆ **Järjestäytymisessä hyvin menestyneiden ammattiliittojen on tuettava ammattijärjestöjä, joilla on työssä huonommat edellytykset.** Ammattijärjestöjen on lisättävä jäsenvärväykseen ja järjestäytymiseen liittyvää kokemustenvaihtoa sekä kansallisesti että eri Pohjoismaiden välillä.
- ◆ **Nykyisten jäsenien säilyttäminen on yhtä tärkeää kuin uusien värväminen.** Jäsenten säilyttäminen on helpompaa, jos järjestöillä on pitkäaikainen strategia, selkeät tavoitteet sekä toimiva johtajuus kaikilla tasoilla ja jos ne pyrkivät yksinkertaistamaan hallintoaan ja rutiinejaan.
- ◆ **Ammattiliitot tekevät työtä epävarmojen ja turvattomien työpaikkojen vähentämiseksi.** Järjestäytymisaste on huonompi epävarmoissa ja tilapäisissä työsuhteissa, kuten määräaikaissä työsuhteissa ja rekrytointifirmojen palveluksessa työskentelevien keskuudessa. Tilapäisten ja epävarmojen työsuhteiden rajoittaminen on ammattijärjestöjen etujen mukaista.
- ◆ **Alhaisemmat ja tasavertaisemmat työttömyyskassamaksut.** Yhteys työttömyyskassan ja ammattiliiton jäsenyyden välillä on heikentynyt Ruotsissa, Tanskassa ja Suomessa, ja tämä on osaltaan vähentänyt järjestäytymisastetta. Valtiot on saatava tukemaan työttömyyskassajärjestelmää taloudellisesti sekä tasoittamaan tukien avulla eroja eri toimialoilla vallitsevien maksujen välillä (etteivät maksut kohoa liikaa korkeasta työttömyydestä kärsivillä aloilla).
- ◆ **Ammattiliiton jäsenmaksun vähennysoikeus.** Yksi konkreettinen lakimuutos ammatillisen järjestäytymisen edellytysten parantamiseksi on ammattiliiton jäsenmaksun kattavampi vähennysoikeus. Pohjoismaisten ammattijärjestöjen on toimittava tämän muutoksen toteutumiseksi.
- ◆ **Lisääntynyt yhteistyö Pohjoismaissa ammatilliseen järjestäytymiseen ja jäsenvärväykseen liittyvissä asioissa.** Tarvitaan enemmän ideoiden ja kokemusten vaihtoa siitä, miten ammatillinen järjestäytyminen ja jäsenvärväys voidaan hoitaa ja mitkä menetelmät ovat toimineet muissa ammattijärjestöissä. Ammatilliseen järjestäytymiseen liittyvää yhteistyötä pitäisi lisätä erityisesti Pohjoismaiden välillä, mutta ideoihin ja menetelmiin liittyvää kokemustenvaihtoa tulisi lisätä myös maiden sisällä.